

Шишка І. В.
кандидат медичних наук, доцент
Класичного приватного університету
м. Запоріжжя, Україна

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-290-9-47>

СТВОРЕННЯ УМОВ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ

Однією з головних цілей розвитку сфери охорони здоров'я є підвищення якості медичних послуг. На рівень якості впливає низка чинників, серед яких: ефективність управління медичним закладом, відповідність виробничих характеристик закладів певним стандартам, постійний моніторинг і оцінювання якості медичних послуг і показників ефективності надання послуг, рівень реалізації наукових досліджень і успішність запровадження їх результатів у практичну діяльність, характеристики конкурентного середовища, ефективність механізмів оплати наданих медичних послуг, стан процесів профілактики та раннього виявлення захворювань, дієвість інструментів фінансового захисту пацієнтів.

Для забезпечення прийняттого рівня ефективності менеджменту, в першу чергу, необхідно запровадити оптимальну освітню модель підготовки менеджерів, яка повинна включати отримання відповідних знань на рівні бакалаврату і магістратури, а також курсів підвищення кваліфікації у он-лайн і оф-лайн форматах. При цьому особлива увага повинна приділятися набуттю практичних навичок під час проходження різних видів практики, інформаційно-комунікаційних навичок, опануванню сучасних концепцій маркетингу щодо аналізу ринку, розроблення маркетингових стратегій, організації рекламної діяльності, формування асортиментної політики, розроблення і реалізації конкурентних стратегій, розроблення сервісної політики. З іншого боку, суттєвим чинником підвищення якості управління є створення і функціонування наглядових рад із залучення до їх складу представників організацій пацієнтів, місцевої спільноти і приватного сектора задля забезпечення відповідності діяльності закладів стандартам прозорості і підзвітності.

З метою стимулювання розвитку медичних закладів необхідно нормативно врегулювати механізми їх ліцензування та акредитації.

Наразі нормативно правову базу зазначених процесів складають Постанова КМУ «Про затвердження Порядку державної акредитації закладу охорони здоров'я» [1] та Наказ МОЗ України «Стандарти акредитації закладів охорони здоров'я» [2]. Отже стандарти, наведені у цих документах є застарілими і потребують перегляду.

Забезпечення прийнятної якості медичних послуг не можливо без здійснення постійного моніторингу її рівня, що обумовлює необхідність розроблення і запровадження критеріїв вимірювання показників якості надання медичних послуг та ефективності діяльності медичних закладів. Розроблення критеріїв оцінювання є високотехнічним завданням, проте в цьому напрямку існують відповідні напрацювання ВООЗ та досвід розвинутих країн, які необхідно адаптувати до українського контексту.

Застосування інноваційних розробок під час надання медичних послуг є запорукою їх якості. Тому розроблення комплексу заходів щодо забезпечення спроможності національних наукових та технічних парків, науково-дослідних інститутів, медичних університетів і закладів щодо проведення досліджень і розробок є обов'язковою умовою розвитку сфери охорони здоров'я. Для досягнення зазначеної мети необхідно розробити стратегію залучення до наукових досліджень молодих науковців та поєднання медичної науки з клінічною практикою. Також вирішення потребує проблема недостатнього фінансування медичної науки, подолання патерналізму і конформізму, створення умов для професійного зростання молодих науковців.

Поєднання приватного та державного секторів на всіх рівнях надання медичної допомоги стимулює конкуренцію між постачальниками, що підвищує якість послуг і мотивацію медичних працівників. Проте, поділяємо думку експертів Центру досліджень економічної політики (СЕPR) [3], що провідна роль у процесах залучення приватного сектору належить НСЗУ, яка встановлює умови контрактів із приватними медичними закладами, визначає їх місцезнаходження та тип послуг, забезпечуючи при цьому рівні умови для приватних, комунальних і державних постачальників.

Якість медичних послуг безпосередньо пов'язана з наявною матеріально-технічною базою медичного закладу та рівнем кваліфікації персоналу. Для підтримання ресурсного забезпечення на прийнятному рівні необхідно забезпечити надходження фінансових коштів. З метою оптимізації обсягів фінансування певного медичного закладу треба

розширити перелік послуг, які оплачуються НСЗУ, і запровадити оплату фактично наданих медичних послуг.

Якість медичних послуг віддзеркалює ступінь підвищення вірогідності бажаних наслідків для здоров'я людини, тому забезпечення пріоритету профілактики та раннього виявлення хвороб спроможне значно покращити якість послуг.

Доступність медичних послуг як складова їхньої якості передбачає забезпечення фінансового захисту людей, тобто уникнення «платежів з кишені» при отриманні гарантованих державою медичних послуг, що, по-перше, унеможливує будь-які моделі співоплати за послуги і, по-друге, потребує запровадження відповідної системи контролю і штрафних санкцій по відношенню до медичних закладів, що порушують принцип безоплатності медичної допомоги.

Література:

1. Про затвердження Порядку акредитації закладу охорони здоров'я: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.07.1997 № 765. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/765-97-п#Text> (дата звернення: 04.01.2024).

2. Стандарти акредитації закладів охорони здоров'я: Наказ МОЗ України від 14.03.2011 № 142. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0680-11#Text> (дата звернення: 04.01.2023).

3. Відбудова України: принципи та політика. Паризький звіт 1 / За ред. Ю. Городніченка, І. Сологуб, Б. Ведер ді Мауро. Paris: CEPR PRESS, 2022. 508 с. URL: https://cepr.org/system/files/2022-12/reconstruction%20book_Ukrainian_0.pdf (дата звернення: 04.01.2023).